

HORVATOV MJESTOPIS MEDVEDNICE

Mnogi bruceši, a i ostali studenti zagrebačkog Sveučilišta, nakon što su se orijentirali u noćnom životu na Jarunu u Močvari ili Tvornici, okreću kompas i traže spas u prirodi. Postaju članovi *Planinarskog društva Sveučilišta Velebit, HPD-Matica, Željezničar, Grafičar* i drugih društava. Aktivni su u mnogim sekcijama, a svoje stečeno fakultetsko znanje nude i dopunjuju kroz planinarski timski rad. Danas su to asistenti i profesori Sveučilišta koji nastavljaju svoj planinarski rad bilo da istražuju spilje, šume, bilje, kukce, ponornice ili da markiraju i trasiraju nove staze, organiziraju orijentacijska takmičenja i dr.

Podsjetimo, Hrvati su deveti u svijetu osnovali *Hrvatsko planinarsko društvo* 1874. godine, i to puno prije od mnogih naroda koji imaju visoke planine te dulju tradiciju njihova obilaska. Mnogi akademici, rektori sveučilišni profesori i znanstvenici bili su aktivni planinari, a nerijetko i istaknuti dužnosnici HPD-a.

Hrvatsko planinarsko društvo osnovao je 1874. godine svestrani prirodoslovac prof. dr. Gjurro Pilar (Slavonski Brod, 22. 4. 1846. – Zagreb, 19. 5. 1893.). Stoga je zgodno prelistati Zbornik (HAZU) sa Znanstvenog skupa o Pilaru koji je bio 1994. godine u Zagrebu i Slavenskom Brodu. U zborniku je opisano i Pilarovo djelo "Geografske koordinate" tiskano 1890. godine. U djelu su tiskane koordinate ili položaji glavnih točaka Dalmacije, Hrvatske, Slavonije i djelomice susjednih zemalja (Bosne i Hercegovine, Istre, Kranjske, itd.) na temelju karte Austro-ugarske monarhije u mjerilu 1:75000. Ove topografske karte služile su za razna inženjersko-geološka i hidro-geološka istraživanja sve do jučer. Pogledamo li sekciju karte *Francozofinske* izmjere, vidimo da je Sv. Rok na koti 600 m/nm, tj. na planini je ulaz i izlaz tunela Sv. Rok. Za naše podneblje do 500 m/nm je brdo, a iznad te kote su planinski uvjeti (snijeg, bura). Dr. Krajač u *Hrvatskom planinaru*, broj 2/3, str. 25–38 iz 1928. godine potanko opisuje klimatske prilike i gorske putove Velebita. Listovi sekcija poslužili su mnogim autorima za precrtavanje, s više ili manje uspjeha, za izradu planinarske skice pojednog kraja koje su dodatak *Planinarskom vodiču po planini*.

Trebalo bi sve te stare planinarske karte sa portabl GPS-om reambulirati. Time bi sekcija za vodiče, istraživače spilja (HPS) i geodetska struka svojom digitalnom kartografijom olakšali planinarima kretanje (eventualno i spašavanje) ovim relativno jeftinim uređajima.

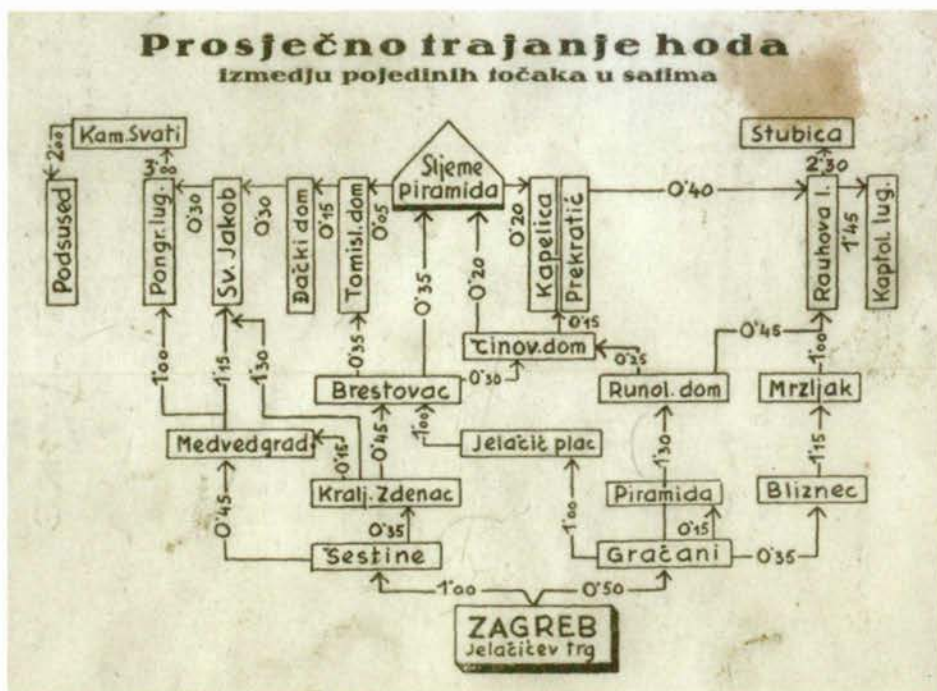
Među zanimljivim prikazima je *Planinarska karta Zagrebačke gore* (slika 1) i to *Novo popravljeno izdanje* (kaširani papir 10 x 12 cm) koju je izradio *Vladimir Horvat* uz nov-

Slika 1. Planinarska karta Zagrebačke gore.

čanu pomoć *Macana*, tj. trgovine cipela i gojzerica *Frković i drug.* Ilica 24 i Mesnička 5, Zagreb.

Novinar Vladimir Horvat (Krašić, 22. 8. 1891. – Zagreb, 27. 9. 1962.) bio je član HPD-a od 1922., poslije član PD-a *Runolist* u okviru kojeg osniva Speleološku sekciju. Uređivao je Planinarski list 1928. godine. Objelodanio je više od 100 planinarskih napisa. Godine 1946. počeo je graditi 500 stuba i uređivati njihovu okolicu na sjevernoj padini Medvednice. Privukao je mnogo mladih ljudi u planinarski pokret. Njegova rukotvorina je i karta u obliku dijagrama toka. Tako, na ovoj, mogli bi reći 2,5-D karti, označeni su Pongračeva lugarnica (planinarski dom Risnjak), Đački dom (dom izviđača), Dom gradskih činovnika (planinarski dom Željezničar), Prekratić (iza kapelice i župnog dvora), Ilička mitnica (Črnomerac), piramida, pilana Bliznec (uprava Parka prirode Medvednica) i dvori grofa Kulmera. Na poledini 10 x 12 cm nacрта je *dijagram toka* za grupu planinara ili prema raspoloženju pojedinca za odabir kretanja, tj. *Prosječno trajanje hoda između pojedinih točaka u satima* (slika 2) i to od Jelačićevog trga.

Slika 2. Prikaz prosječnog trajanja hoda između pojedinih točaka u satima.

Horvatovim planinarskim *planom* (i GPS-om) u ruci pozivamo Vas u pohod prirodi. Purgeri kažu: Medvednica su pluća grada Zagreba i lječilište svih frustracija.

Božidar Kanajet i Mladen Zrinjski